

Про потяг, валізи, мотлох та дещо більше

(кажуть, „зовсім-не-дурна” драма)

Дійові особи:

I (вона)

II (він)

1 АКТ

Сцена 1

У потязі.

I: Доброго ранку, велике місто! Тут стільки людей. Мій потяг прибуває на першу колію, і я вже відчуваю, як тут вирує життя. Точніше, ще до цього, коли ми усі, пасажери, зранку прокинулися і почали збирати свої валізи, - я помітила: це все не просто так. У мене було передчуття. Зрештою, воно сформувалося ще вдома. Я сказала бабусі збирати усе необхідне, усі речі, які хоча б трохи, хоча б чимось могли прислужитися мені. Вона склала. Звичайно, не одразу. Бурмотіла, кряхтіла від болю у суглобах, намагалася вмовляти мене, - нібито я не зможу забрати все, стільки валіз, доведеться повертатися і вивозити частинами. Ще б пак! Вона ж хотіла бачити мене частіше, треба її провідувати, пам'ятати і піклуватися про неї, стару і немічну, адже лишається зовсім одна. Без мене. Напевно, все-таки, я їй потрібна. Але ж чому саме зараз, коли моє життя має кардинально змінитися? Вона ж знає, що я вже досить доросла й самостійна людина, і ніхто не має права вимагати, щоб я зійшла з дороги, яку обрала, бо тоді винні будуть саме вони. Від'їжджаю ж тільки я. Її друзі, прихильники, інші родичі залишаються і, як і раніше, допомагатимуть. У неї є велика армія прихильників, - вона їм пише книжки, а вони натомість – листи з враженнями. Надходили навіть досить вульгарні пропозиції, - якщо їх так можна назвати. Бувало днями просиджуєш, сортуєш ці стоси конвертів з усіх куточків нашої Батьківщини, перечитуєш майже одне й те ж саме, - а цьому немає кінця і краю. Деякі пропонували їх одружитися. До речі, навіть з-за кордону. Вона досить відома у світі. Щоправда, лише під псевдонімом, - тому не дивуйтеся, що моє прізвище звучить інакше. Бестселлери, бестселлери... Я читала усі двадцять – чи двадцять три. Вона пише романи про кохання. Без питань. З її-то досвідом у цьому. Хоча, може й навпаки, - звідси вона черпає свої теми. І, не дивлячись на усе це, я під пильним наглядом.

Звідки вона бере фантазію на книжки і, водночас, сили на мене, - не уявляю. Очевидно, це тому, що її дочка, моя мати, загинула, а зять, мій батько, запив і залишив нас, пішов до іншої. Вона вважає це своїм хрестом, який повинна нести протягом усього свого життя. Саме тому, як одного разу пояснила, намагалася знайти мені справжнього батька. Ці дідусі, чоловіки бабусі, такі були досить жорстокими до мене. Спочатку кожен вимагав, щоб я називала його татом. Це й не дивно, за віком вони могли б цілком бути синами моєї бабусі. А дзуськи! Я лаялася, ревіла, влаштовувала істерики. Просто не могла, - і все. Але ж гроші... Бабусі спочатку потрібні були кошти, щоб видавати книжки. Раніше кожна зайва копійка йшла на це. Хоча тоді нічого зайвого у нас не було. Бачили б ви, як я одягалася. Клоун! Усе, що було під рукою, натягувалось на мене, - і я гуляла, уся така весела та радісна у різнокольоровому та різнорозмірному. А худюща була! Це зараз я трохи набрала ваги, хоча це здається і непомітним, а тоді... Гроші! гроші! гроші! А де, скажіть, була я? Раніше бабуся мені розповідала казки. А після першого ж одруження перестала. Увесь час йшов на дідусів. А я – сама. Ненавиджу читати книжки! Нібито справжніх проблем на цьому світі не вистачає. Ні, звичайно, можна розважитись, почитати там про кохання, наприклад... О, це вже моя зупинка. Головне, нічого не забути.

Сцена 2

Перед відеокамерою.

П: Працюю вчителем у школі, допомагаю дітям досягнути сенс життя, наповнити його чимось справді суттєвим. Шукаю підхід до їхніх сердець... Хоча, кого це зараз цікавить, крім мене. Важка робота. Ні, ви не думайте, я не плачусь. Більшість вважають мене оптимістом. Авжеж, у мене ще все попереду. Тільки не смійтеся, але я прагнув би реалізуватися як клоун. У цирку. Люблю цирк. Це – особливе життя. Постійні роз'їзди. Інші країни, різні люди, знайомства. Зате вийшов ти на сцену – і забуто про турботи, сказав слово – усміхаються, впав – регочуть. Як мало все-таки людям потрібно, щоб почуватися щасливими. Усе відкинути – і жити. Знаю, усе тільки здається таким елементарним. Нікого не змушиш бути усміхненим більше десяти хвилин. Людина – складна істота. От взяти хоча б мене. Свою мету життя вбачаю у тому, щоб допомагати іншим. Тому досі у школі. Платять там копійки, але ж провів урок, змусив дитину задуматись над важливим та вічним, - і день

вже минув не дарма. Можливо, ніхто з них згодом мене й не згадає, але носитиме у душі і мою частиночку. Вони мене теж багато чого вчать: витримці, повазі, розумінню, такту... Дипломатія! Треба вміти прислухатися до них, щоб своїми зауваженнями вразити і чогось навчити. Вчителі – це найпотрібніша у світі професія. Вона навіть здатна поглинути недоліки сімейного виховання... У мене все було гаразд. Майже. Батько й мати – працівники на підприємстві за кордоном. Шкіряні вироби – одяг, сумки, гаманці та інший мотлох. Мені, взагалі-то, такі речі не дуже подобаються. Екологічна проблема, все-таки. Ситець, льон – це більш природно і чесно по відношенню до братів наших менших. Тільки не подумайте, що я з якоїсь зеленої партії. Просто, не люблю руйнувати. Звичайно, не все так ідеально, як я хотів би. Мені подобаються гарні речі, але без фанатизму. Наприклад, квіти. Моя мати розмовляє з ними, напевно, частіше, ніж зі мною. А мені до них байдуже. Звичайно, не зовсім, але... От я люблю знімати на фото- та відеокамеру, таке у мене хобі. Цим зараз і займаюсь. Увіковічну себе, так би мовити, для нащадків. До речі, міг би десь працювати і оператором. Аби тільки поменше буденної роботи... Що ще? Плани на майбутнє? Ті ж, що й раніше, - залишатись людиною. Бо багато розвелось таких, які думають лише про матеріальне. Набридло! Невже не зрозуміло, що час розставить усе по своїх місцях і кожен отримає належне йому. Питання навіть не у релігії – світ так влаштований, - інакше б він не протягнув стільки... Напевно, все... Сумніваюсь, що це буде ще комусь цікаво, окрім твоєї персони. Не забудь усе витерти, бо хтось це зробить замість тебе... Образишся...

Вимикає відеокамеру

Сцена 3

Вперше вони зустрілися у барі. Вона – за одним столиком з подружками-тепер-одногрупницями, він – за іншим зі своїм другом.

І: Я вступила до інституту. Уявляєте?! З першого разу. Мова, історія та література. Найважче було з останньою, - я навіть так розхвилювалася, що зовсім не підготувалась. Але пощастило – тести. І я повгадувала. Тільки не подумайте, що я дурепа, - в школі навчалась непогано. Щоправда, точні науки в голову зовсім не лізли. Тепер я – абітурієнт-гумантарій. Це звучить гордо!

- II:** Ці виродки зовсім не хочуть нічого вчити! Пояснюєш їм, розжовуєш, ставишся до кожного, як до дорослої людини... Я навіть спочатку спробував до всіх звертатися на “ви”. Вони – старші класи, їх треба поважати. А натомість... Як малі діти! Через урок треба третину часу виділяти на виховання, щоб хоча б трохи налагодити учбовий процес. Набридло!
- I:** Добре! Слухайте! Я скажу тост, якщо ви вже так хочете. Піднімаю цей келих за те, щоб усі ми, першачки-вихователі, дошкільні педагоги закінчили наше навчання на відмінно, протягом цього стали справжніми друзями і, зустрівши своє кохання, вдало повиходили заміж!
- II:** Знаєш, що мене дістає більше всього? Ця довбана робота. Приходиш після відпочинку, настрої – суперовий. Доброго дня, доброго дня..., - вітаєшся. Дивишся їм в очі. Вони вичікують. Записуєш на дошці число, тему, пояснюєш, навіщо їм усе це. Роздаєш завдання. Начебто, усе нормально. Тут один відволікається. Зробив зауваження. Другий. Пожартував. Третьому – пригрозив, - і так далі, аж доки не починаю виходити з себе, волати, ставити на місце... А потім підходять батьки і питають: “Чому ви кричите на мою дитину? Вона ж така сумирна, тиха. А що нічого не хотіла робити, - так це просто погано почувалася.” Слухай, а ця дитинка не могла попроситися вийти до медсестри, чи сама мені усе пояснити. Я навіть з собою майже цілу аптечку ношу, про всяк випадок. Дурдом! Точніше – госпіталь для хроніків, тобто для нас, вчителів. І це зараз – найприкольніша тема для жартів, - усі так вважають.
- I:** Дівчата! Мені бабуся казала: “Навіть якщо вступиш до інституту, - (слухай, не вірила!) то трохи думай своєю головою. По-перше, довчись, - а потім вже одружуйся. Бо знаю я вас, педагогів, - позакохуетесь, а потім що? Ні зарплати, ні роботи нормальної. Ти – дівчина гарна, шукай собі якогось з грошима. Бо тільки дуже хворі на голову виходять заміж за вчителів”. Як ви думаєте?
- II:** Ех, і не кажи. Усі вони однакові. Он, дивись. Ота у сірій кофтинці, із волоссям, запнутим у хвостик. П’є пиво. Блимає своїми великими карими очицями. Гарна, але не для мене. Дуже вже розкута. Я якось одразу помічаю, чи є у нас щось спільне. Проте, тут усі, здається, дивляться саме на неї. Навіть її подружки. Щось їм розповідає... Натягнута посмішка... Слухай, давай за наших половинок: за твою, яка сидить вдома і думає про тебе, і мою, яка теж на мене десь чекає.

I: Мені тут набридло. Треба йти. Скоро зачиняється гуртожиток. А я ще бабусі маю подзвонити. Хто платить?

Сцена 4

Удвох

I: Вже?

II: *(кивнувши)* Розпочнемо... Привіт. *(дає квіти)*

I: Привіт. *(бере квіти)* Це мені?

II: Так

I: За що?

II: Такого зі мною ніколи не було. Побачив – і зрозумів: саме ти.

I: ...?

II: Мовчиш... Як справи?

I: Непогано. А у тебе?

II: Можна й краще.

I: Щось сталося?

II: Мені подобається дівчина, але я не знаю, як з нею познайомитись.

I: Нічого не можеш вигадати?

II: Та ні. Взагалі-то ідей багато, але усі вони якісь звичайні, а тому – нікчемні.

I: Чим я можу допомогти?

II: Можливо, щось порадиш?

I: ...?

II: Поговори з нею.

I: Про що?

II: Про мене.

I: Але ж я тебе не знаю.

II: А ти спробуй. Я допоможу.

I: Цікаво...

II: Справді?

I: Це від тебе залежить. Можеш розпочинати.

II: Я працюю вчителем у школі...

I: Стоп.

II: Що?

I: Все. Це – все. Так у тебе нічого не вийде.

II: Думаєш? У мене є друг. Він – шукач пригод. Одного разу найняв невелику яхту, і ми поплили у Середземне море. Йому у спадок від діда,

француза, потрапила карта, де були позначені ймовірні місця загибелі венеційських торгових суден XVI ст. Дідусь був професійним істориком-археологом, а ще – згодом монахом однієї маленької і давньої церкви якогось там ордену на півдні Італії. Десь там і відкопав...

I: Ну і...?

II: Вже цікаво?

I: Вже краще. Але ти не розслабляйся.

II: Та, в принципі, вже немає й коли... Ми поплили. Знайшли. Забезпечили своє майбутнє, - і зараз живемо у своє задоволення.

I: А друг?

II: Одружився. Завів дітей. Працює туристичним агентом, - це щоб не викликати підозр, звідки у нього гроші.

I: Щастить же деяким.

II: Заздриш?

I: Буде й на моїй вулиці свято.

II: Вже є.

I: Що?

II: Ти не чуєш, як грають фанфари? Їх урочисті звуки провіщають початок нового етапу у твоєму житті. А ось і оркестр! Це – до-мажор. Невже ти його не відчуваєш? Ні одного бемоля. Усі – в мажор. Радісно! Піднесено!

I: Гарна музика. Шкода тільки, що фонограма.

II: Все-таки відчула... Але якщо її вимкнути, то у моїй душі можна почути справжній гімн кохання.

I: Ти не занадто швидкий?

II: Це все моє серце. Воно вибиває ритм пристрасті. Тобі слід тільки прислухатись і піддатись йому...

І та II цілуються

I: Може, тепер вимкнемо відеокамеру?

Сцена 5

Двоє у ліжку

I: Тепер можеш мене кидати.

II: Чому? Ти цього хочеш?

I: Та ні.

II: Не кажи дурниць.

I: Я люблю твої руки.

II: Я тебе кохаю.

I: Скількох ти мав до мене?

II: Сім. Ти – восьма. I, сподіваюсь, остання.

I: Ти – четвертий, з ким я зустрічалась.

II: А ось цього вже не пам'ятаю. Тобі приємно про таке говорити?

I: Цікаво.

II: А я не люблю. Хоча...

I: Що?

II: Хто той хлопець, фотокартка якого висить у тебе на дзеркалі у гуртожитку?

I: Я з ним зустрічалась до тебе.

II: I...?

I: Майже кинула.

II: Що значить „майже“?

I: Ти ревнуєш?

II: Взагалі-то, зазвичай я просто втрачаю довіру до дівчини, - і ми розходимось. Щоб не мучити одне одного.

I: Ти її лишаєш, чи вона – тебе.

II: Завжди я.

I: У мене те ж саме.

II: Як кажуть, знайшла коса камінь. Але ти не відповіла про того хлопця.

I: Мені про це не хочеться говорити.

II: Шкода. Я думав, між нами немає таємниць.

I: Він теж відчував, напевно... Тому кинув університет і пішов в армію.

II: Де служить?

I: Ніде.

II: Повернувся додому?

I: Ні.

II: Що тоді?

I: Він повісився.

II: Як?

I: Ніхто не знає. Напевно, тому, що я його кинула.

II: Неправда. Ти ні в чому не винна. Треба бути дуже дурним, щоб таке зробити.

I: Або дуже нещасним.

II: Або до всього байдужим. До батьків, рідних, близьких. Це – найлегше: перестати боротись, перестати жити. Ні про кого не думати.

I: Він був класним. Високим і сильним. Його усі поважали.

II: Тим більше не розумію. Ти його кохала?

I: Не знаю.

II: Як себе почуваєш?

I: Нормально. Піду виперу постіль.

II: Нехай. Я сам. Якось потім. Зараз ми її не висушимо.

I: Випрасуємо. У тебе такі, як я, були?

II: Ніколи. Ти – єдина і неповторна. Та, яку шукають усе життя.

I: Припини. Ти знаєш, про що я.

II: Була одна. Зараз вже вийшла заміж.

I: Чому ви розійшлися?

II: Те ж саме. Я відчув, що вона перестає мене кохати, - а може, ніколи й не кохала. Влаштував вияснення стосунків. Виявився правим.

I: Треба прати постіль і йти. Ми вже не встигаємо.

II: Тоді давай доп'ємо вино і доїмо шоколад.

Наливають.

II: Зараз твоя черга казати тост.

I: Давай за нас. І за той день, коли я стала дорослою. Дякую тобі.

II: За найгарнішу і найчарівнішу жінку. Я тебе кохаю.

Цілуються.

Сцена 6

Вийшовши з будинку

I: Як тобі моя бабуся?

II: Вона здавалась дуже здивованою. Я їй не сподобався. Вчитель. Без надії на порятунок.

I: Ти б розповів про венеційські кораблі. Вона таке любить... Просто, тебе не чекала.

II: Тебе теж. Скільки ви не бачились?

I: Рік чи два. Неважливо. Вона вже давно перестала мене розуміти.

II: Ти провалила екзамени?

I: Набрідло. Розумієш, у тебе вдома я не можу вчитися. Погуляємо, зроблю їсти, - і мені хочеться спати. З тобою разом.

II: Вибач, ти ж знаєш: я маю писати конспекти. Інакше мене виженуть з цієї роботи. А без неї ми не матимемо майбутнього.

- I:** А яке воно?
- II:** Ти не бачиш? Сім'я, діти. Я хочу двох або чотирьох. Двоє хлопчиків і дві дівчинки.
- I:** Я теж. Але спочатку хлопчики. Я вже гадала.
- II:** Я тебе кохаю.
- I:** Справді?
- II:** Ти сумніваєшся?
- I:** Ні, знаєш... дівчата з моєї кімнати вже одружуються. Двоє – восени, а одна вже заручилася і планує на квітень... Я з ними так давно не бачилась. Вчора вони мене привітали з днем народження, подарували парасоллю, пройшлися, порозмовляли.
- II:** І що там? Знову вчили тебе жити.
- I:** Та ні. Просто говорили.
- II:** Про мене?
- I:** Кажали, що мені пощастило. Але краще б ми зустрілися пізніше. Бо ти вже надто дорослий.
- II:** Малявка.
- I:** Зануда.
- II:** Ну, скажи, я ніяк не можу зрозуміти. Що вони з їхніми несерйозними поглядами на відносини можуть тобі порадити? У кожної по два-три хлопці, та ще й знаходять можливим гуляти, знайомитись...
- I:** Зараз вже не гуляють.
- II:** А ця, твоя найкраща подруга, яка нас декілька разів ледь не розсварила своїми дурними жартами? У неї ж взагалі у голові пусто. *(перекривляє)* “Хлопець повинен бути вищим!” Шпала!
- I:** Вона, до речі, тебе захищає. Каже, що я повинна більше тебе слухати. До того ж, вона вже вагітна.
- II:** Залетіла? З своїм же першим?
- I:** Ага. У неї вже у лютому буде хлопчик. Макс. Щастить же деяким. Не те, що у нас.
- II:** Це твоя подяка за те, що я думаю головою.
- I:** А ти не думай! Мені, знаєш, взагалі не можна користуватися запобіжними заходами. Лікар сказав. Інакше – не матиму дітей.
- II:** Вони якісь дурні. То ти вагітна три місяці, то у тебе взагалі безпліддя. Ти усіх слухаєш, крім мене.

I: Дякую за розуміння. Мені, до речі, треба ночувати у гуртожитку. Бо виженуть. Там ходить якась комісія.

II: Хібащо раз... Ти ж розумієш, ми тоді взагалі можемо перестати бачитись. У мене робота. Ми й так лише вночі разом.

I: Знаю. І що мені накажеш робити?

II: Обирай сама. Я просто кажу, що так ми скоро розійдемося... Ну, вибач... Я просто кажу те, що відчуваю. Я не зможу без тебе. Ми ж повинні бути щирими одне з одним. Я тебе кохаю.

I: Ну, добре. Залишаюсь у тебе.

II: Ні, просто зрозумій...

I: Я все вирішила. Що ти хочеш їсти?

Сцена 7

II ставить касету у відеомагнітофон.

На екрані.

I: Привіт. Як у тебе справи? Сподіваюсь, краще, ніж у мене. Словом, я вирішила, що ми повинні розійтися. У тебе дуже багато часу забирає робота, друзі, омріяна кар'єра і лише потім – я. Мені набридло самій лягати спати у тебе вдома, доки ти дивишся телевизор, чи то 'пак пишеш конспекти. А твої ревнощі?! Я постійно маю проводити свій вільний час з тобою. Ти мені не довіряєш. Моїх подруг не поважаєш. Усі вони – не такі, як треба. Я не маю права з ними навіть нормально поспілкуватися без твого контролю. Мене запрошують на день народження, а я відбріхаюсь, що буду зайнята. З своєю ріднею чиню так само, бо якщо вони питають, чому мене немає у гуртожитку, коли вони дзвонять, я не знаю, що сказати. Ти у мене забираєш дуже багато часу. Я йду тобі на поступки. Відмовилася від усіх гарних друзів-хлопців, від вечірніх прогулянок, дискотек, пиячок з однокурсницями, від роботи офіціантки... Ніяк не можу зрозуміти, у чому тут проблема? У ваших компаніях, я не дуже відчуваю, що комусь потрібна, навіть тобі. Ти ніяк не кинеш палити, я переконана. Звичайно, ніхто давно не бачив тебе з цигаркою, але впевнена, - ти цим займаєшся, коли мене немає поряд. Не хочу, щоб у нас були проблеми з дитиною. І ще. Мені не вистачає твоєї уваги. Іноді здається, що для тебе головне комп'ютер, телевизор, відеокамера. Ну, що ж. Живи з ними. І будь щасливим.

Взагалі-то, я дуже вдячна тобі за усе, що ти мені дав. Ти справді гарний вчитель. Але я вже не учениця. Ти так і не зміг цього зрозуміти. Я

втомилася перероблювати себе під тебе. Напевно, ти маєш знайти когось іншого. Па. Нехай тобі колись пощастить. І мені.

Прозбиває телевізор і відеомагнітофон. Його б'є током – він падає без свідомості.

2 АКТ

Сцена 1

Звук гальм і чоловічої грубої лайки. Виходять з проїжджої частини у скверик.

II: Що він там сказав?

I: Не заводся. Просто вилаявся, здається, покрутив пальцем біля скроні...

II: ... і назвав мене божевільним. Хай на себе подивиться. Сліпий дурень! Ідіот! Я його врятував від в'язниці. *(у бік)* Засунь собі той палець у дупу і одягни окуляри! *(до неї)* Ти ж ледь не потрапила під колеса.

I: Забудь.

II: Чесне слово, місто – неляканих водіїв... Ти ж знаєш, що я терпіти не можу проїжджих частин. Не могла зайти до мене?

I: Ні. Ти й так постійно сидиш вдома. Крім того, останній раз, коли я до тебе приходила, був не дуже...

II: Що?... „Не дуже” що? Ну, посварилися трохи... Ти пішла. Я за тобою...

I: Залиш. Усе в минулому. Ти приніс те, що я просила?

II: Мені передали, що ти дзвонила, просила зустрітися, але не сказали чому.

I: Я хотіла б повернути свою поламану парасолю.

II: Ту, яку тобі подарували?

I: Ту, яку поламав ти, коли вирішив викликати мене на дуель.

II: Взагалі-то, зламала її ти..., хоча це – пусте. Навіщо тобі цей мотлох?

I: Ми з дівчатами з кімнати, коли йшли гуляти, позичили парасолю у сусідів. У неї після пориву вітру вигнуло спиці. А дівчина, якій вона належить, дуже переймається, бо це подарунок. Словом, потрібні нові спиці з моєї, щоб її полагодити.

II: Зрозуміло. Потім передам.

I: Добре. Як у тебе справи?

II: Нормально. Кудись поспішаєш?

I: Ні.

II: Почекай трохи. У тебе все гаразд?

I: Класно.

II: Навіть так? А у мене жахливо.

I: Щось сталося?

II: Так. Це все дівчина, яку я дуже кохав, і ніяк не можу забути.

I: Я її знаю?

II: Не впевнений. Хоча, напевно, краще, ніж я.

Мовчки йдуть кілька кроків.

I: ...Ти знаєш, дівчата мені казали усе тобі розповісти. Але я не хочу.

II: ...?

I: Я вагітна. І вже на третьому місяці.

II: Як давно про це відомо?

I: Трохи є. Десь два тижні тому.

II: Ти мене кохаєш?... Бо я тебе дуже сильно. Мені без тебе все гірше і гірше.
Я божеволію.

I: Чому?

II: Ти знуцаєшся? ...Якщо справді кохаєш, тоді треба подумати про нашу спільну дитину. Їй буде погано без батька.

I: Я не хочу виходити заміж по зальоту.

II: Я теж не хочу. Давай це зробимо, бо кохаємо одне одного. Чи все не так, як я думаю?

I: Так.

II: *(раптово обіймає її і притискає до себе)* Я за тобою скучив. Мені дуже боляче. Я тебе справді кохаю. Невже не бачиш?

I: Тепер – бачу.

II: А ти? У тебе нікого не було? Ні з ким не зустрічалася? Не цілувалася?...
Точно, не цілувалася?

I: Ні.

II: Я справді думав, що збожеволію. Ніхто до тебе не залицявся?

I: Багато хто. Ледь не пропонували одружитися.

II: Вони знали про вагітність?

I: Навіть бабусі нічого не відомо. Знають тільки мої подружки... А хлопці...
Мені з ними не цікаво, - усі одразу ж закохуються, освідчуються.

II: Багато їх було?

I: Трохи є. Але мене це вже не турбує.

II: Справді?

I: Чесно.

II: А я?

- I:** Ти?... Я за тобою теж дуже скучила.
- II:** І це все?
- I:** Ні. Я тебе кохаю. Просто мені треба трохи часу. Я не можу отак одразу розкритися і знову показувати свої почуття. Розумієш, обпеклася – боюся ще раз.
- II:** Я теж багато втрачав. Але ж не зважаю на це.
- I:** Ти думав, що ми знову зійдемося? Мої дівчата були переконані.
- II:** Я сподівався. Чекав. А ти?
- I:** Я не була впевнена. Ми постійно сварилися. Ти кричав.
- II:** Я знаю. Вибач. Був винен. Тепер це розумію. Але ти теж багато у чому помилялася.
- I:** Вибач.
- II:** Ти мене теж.
- I:** Тобі треба кудись йти?
- II:** Пусте. Я хочу бути з тобою. Мені цього бракувало надто довго.
- I:** Розумієш, мені сьогодні треба ночувати у гуртожитку. Завтра дуже складні практичні. Треба підготуватися. Не ображайся...

Сцена 2

І лежить на канапі. II сидить поряд у кріслі.

- I:** Їсти хочеш?
- II:** Я вже ситий. Мені холодно.
- I:** Лягай, зігрієшся.
- II:** Думаєш, допоможе?
- I:** Колись у тебе не виникало питань.
- II:** У мене тоді були відповіді. Або ми вдавали, що вони були.
- I:** Колись було все. Інакше.
- II:** Ти хочеш сказати, що винен я.
- I:** І не вперше. Усі це кажуть. Тільки ти не чуєш.
- II:** Я втомився їм і тобі пояснювати. Ви давно повинні були зрозуміти.
- I:** Ти теж. Не може ж бути, щоб тільки ти усе бачив правильно.
- II:** Чому? Ти повинна вірити у мене.
- I:** Завжди я. А до себе не маєш претензій?
- II:** Я їх визнаю і одразу ж виправляю. Коли я не правий, - я погоджуюсь.
- I:** Інколи ти маєш піти на поступки і мені.
- II:** Чому це? Я бачу, наприклад, що це – чорний колір і повинен, щоб зробити приємне тобі, назвати його білим. Але ж це – обман!

- I:** Тобі так важко? Я зрозумію, що ти мене кохаєш.
- II:** А я вважаю, що ми повинні бути щирими та відвертими одне перед одним. Свої почуття я показую саме так. Я ж перестану тобі подобатись, якщо перестану бути самим собою. Я деградую. Не буду себе поважати.
- I:** Я не про те. Ти мене ніколи не зрозумієш.
- II:** Я тебе кохаю. І це все роблю лише для нас. Врешті-решт, я старший і маю певний досвід, а ти вже мала б перестати бути дівчинкою, але ніяк не хочеш подорослішати. Бігаєш, ловиш метеликів у лісі, де водяться хижі вовки.
- I:** Я лягаю спати. Мені завтра рано вставати і, якщо ти не забудь, бігти на першу пару в університет. По-перше, це дуже рано, по-друге – дуже далеко.
- II:** Не хочеш говорити? Ми ж домовлялися, що усі наші проблеми будемо обговорювати.
- I:** Я втомилася.
- II:** Я теж. Але ж ти для мене – найважливіше, що є у житті.
- I:** Ну, давай... Про що?
- II:** А що тебе турбує?
- I:** Моя бабуся сказала, щоб, поки не закінчу університет, навіть не думала одружуватись.
- II:** Чудово. Думаю, що до того часу я якраз трохи стану на ноги.
- I:** Я тобі заважаю.
- II:** ...?
- I:** Працювати над науковою роботою. Твої проекти, відеокамера... У тебе на мене немає часу.
- II:** Я роблю усе, що можу. Ну, хочеш, поїдемо зараз подамо заяву? Або завтра? Сьогодні вже зачинено.
- I:** Ні. Це тобі не треба, і я теж не хочу. Ще рано.
- II:** Ось бачиш? Ми маємо спільну позицію.
- I:** Я вже нічого не бачу. Хочу спати. Вибач.
- II:** Нічого. Головне, що ми хоча б щось вирішили.
- I:** Ага.

3 АКТ

Сцена 1

Зранку у ліжку. Навкруг – весільний мотлох (одяг, подарунки).

II залицяється до I, але вона не реагує.

II: Я тебе кохаю.

I: Я тебе теж.

II: Не думав, що у мене стільки родичів.

I: Вважала, що маю більше друзів.

II: Такі „друзі” зникають, коли їх найбільше потребуєш.

I: Просто у них свої потреби.

II: І це правильно. У сімейних стосунках повинен існувати здоровий егоїзм.

Це – пріоритет, перше місце, і ніхто не має права на нього зазіхати.

I: Але ж твої теж... Вони мене взагалі не помічали. Тебе це не турбує?

II: Мені на них начхати. Сам не знаю, навіщо ми це все організували. Можна було тихо, затишно, ти і я. А тут... Негарно якось. Дарма ти так...

I: Що? Розізлилась? Я ж не пусте місце.

II: Звичайно, що ні. *(починає сміятись)* А вони... очі повітріщали,... кричать: „Ми ж так просто. За компанію”, - і ну втікати... Стільці он поламали... *(знову регоче)* А горілку... всю... свиснули...

I: Сподіваюсь, тебе не тільки це хвилює. Дарма ти вчора так надудлився...

II: Ну, вибач, переборщив.

I: ...а ці твої „родичі”. Щось не дуже схожі. Я їх ніколи не бачила.

II: Так, одягнулись вони прикольно. *(сміється)* Піджак... і... кросівки... А один з кра...ваткою прийшов... Ти таку колись бачила? Як... слинявчик використовував... То сусіди з двору...

I: А де батьки?

II: Я з ними посварився. Кажу: збираюся одружитися. Вони спочатку зраділи, посміхаються. „З ким”, - питають. Та ви її знаєте, - кажу, - так і так. А вони чомусь одразу посерйознішали. У батька – жилавки завовтузились. Мати – відвернулась. Батько: „Може не поспішатимеш?” – каже. Я і розізлився. Що я, маленька дитинка, чи що?... І без них обійшлись... Твоя бабуся теж нас не відвідала, до речі. Тому давай краще займемось дечим цікавішим. Так би мовити, вже офіційно.

Пестять одне одного. Кохаються. Усі слова звучать лише подумки, окрім певних виділених виключень.

I: Усе-таки це втомлює.

II: Щось тут не так. Чому завжди я проявляю ініціативу, - так їй дуже швидко набридну, - але я не можу постійно стримуватись.

I: Він – гарний коханець, а я – бездара.

II: Хоч би якось трошки рухалась.

I: О, якби я мала більше досвіду, більше чоловіків, - усе було б інакше.

II: Ого. Зараз. Ще...

I: Ой! Боляче. Все-таки він досить великий. Однак, це вже я якось переживу.

II: (до I) Вибач. Тобі боляче?

I: (хитає головою) Хоча, з іншого боку, звідки мені знати, що значить справжній розмір? Не було з ким порівняти.

II: Я сьогодні, все-таки, у формі. Вчорашня процедура витиснула з мене все. А потім ще це божевілля у туалеті.

I: Цікаво, порвалась вчора сукня, чи ні? Так я його вже давно не бажала.

II: Так фігово ми вже давно не кохались. Ще трохи протриматись...

I: ...

II: Треба щось змінити.

Змінюють позу. Світло над ними тане.

На передній план виходить II. Повільно сідає у висвітленому колі. Запалює цигарку. Позаду нього доливають звуки.

I: Я вже зовсім видохлась.

II: Покищо рахунок на мою користь, але чи надовго?

I: (до II) Ти стримуєшся?

II: (киває) Треба думати про щось інше. Як там чемпіонат Європи?

I: (до II) Швидше, бо я вже не можу.

II: (до I) Спокійно. У нас же не було шлюбної ночі. Нехай буде хоча б ранок.

I: Ну, добре. Зараз я тобі покажу.

II: Стоп. Так, перша група: Англія, Німеччина, Греція і... (до I) Не поспішай... (знову подумки) Здається, Литва, чи Латвія, - завжди їх плутаю... Друга поза, тобто група...

Змінюють позу.

II: (у висвітленому колі) Цієї ночі бачив сон. А, може, то спогади. Навіть не хочу згадувати, але з мене ніби пре це все. Весь час перед очима. Вона так смішно виглядала зі своїми старими валізами...

Звуки позаду.

I: Ого. Я... зараз... Він все-таки дуже сексуальний зверху...

II: Тепер трохи можна відпочити... Отож, друга група...

I: Давно обіцяє з'їздити покатати на конях. Сьогодні занесемо... сукню... А вчора було класно...

II: Наші знову не вийшли... Треба... Що там по телевізору?

Змінюють позу.

II: *(у висвітленому колі)* Ми з нею йшли по вулиці, сварилися. Намагався її втримати... Хапав за руки. А тут – вантажівка... Вона вирвалася і побігла через дорогу... А я стояв. Мене ніби заціпило. Не міг рухатися. Тільки кричав. Вона обернулася. Валізи випали з її рук і розсипалися. Закрив обличчя, очі долонями, - і кричав.

Звуки позаду.

I: Я, все-таки, - бездара.

II: Коли вона вже навчиться?

I: Я зараз його вкушу. Боляче.

У висвітленому колі

II: Можливо, аби я не кричав, - усе було б інакше. Аби вона не обернулася..., - залишилась би жива. Пройшла б далі. На інший бік. *(йде у бік ліжка у темряві)*

II: Все, вже не можу. Буду закінчувати. Хоч би разом...

I: Ага, ось і це... Ой... Ну... Все...

II: Все...

Знову світло над ними. Цілуються

II: Ти встигла?

I: *(киває)*

II: Вибач, що так мало.

I: Перестань, бо я зараз... Це ти вибач.

II: Спасибі. Я тебе кохаю.

I: Я тебе теж.

Сцена 2

У гуртожитку

II: Як твоя практика?

I: Мене визнали найкращою.

II: Хто?

I: Наш куратор і дирекція садочка. Запропонували навіть підготувати промову за підсумками роботи.

II: Коли це?

I: За пару днів.

II: Супер. Ти у мене розумничка.

I: Сумнівався?

- II:** Звичайно..., ні. *(сміється)* Просто ти казала, що тобі це не подобається. З дітьми багато клопоту, немає навчальної бази...
- I:** Так і є. До речі, мені запропонували роботу у садочку.
- II:** Це ж класно! Коли здаєш документи? Зараз чи вже з нового року?
- I:** Я не піду туди працювати.
- II:** Чому?
- I:** Ти ж знаєш, скільки там доведеться пахати. Все з нуля. Новий корпус, нові групи. Сьогодні батьки привели одну дівчинку, вперше. Ми їх вивели на прогулянку. Дві години потім її шукали. Вихователька, вона молоденька, другий рік, ледь не збожеволіла. Потім знайшли. Дитя гралося біля смітника. Саме...
- II:** Спочатку усім важко. Треба працювати. Здобувати практику. Це ж перша твоя нормальна пропозиція. Звичайно, грошей небагато. Але ж куди тебе ще візьмуть без досвіду роботи? Щоб потрапити у нормальний садочок, треба мати щось за плечима. Не може бути все й одразу.
- I:** Я просто ще не хочу. Треба довчитися. У мене ж зовсім не буде часу.
- II:** Ти не розумієш. Працюватимеш за професією. Викладачі ставляться до цього з розумінням. Тобі буде навіть легше, ніж зараз.
- I:** Я ж сказала: не хочу!
- II:** Ну, подзвони бабусі, якщо я для тебе не авторитет. Спитай своїх друзів. Це ж зовсім не лишня копійка для нашої сім'ї. Я й так ледве тягну.
- I:** Я зараз дуже втомлююсь. Часто хворію. Така нервова і виснажлива робота не для мене.
- II:** А що тобі підходить? Є щось таке, чим тобі насправді хочеться займатись?
- I:** Покищо не впевнена. От довчусь, тоді...
- II:** Невже ти думаєш, що все насправді так просто? У нас же може з'явитися дитина, а я не в стані все забезпечити. Ти ж знаєш, я звільнився зі школи. Добре, що друзяки з двору підшукали роботу. Але ж там важко: весь день завантажуєш-вивантажуєш ці вагони. Ледь живий приходжу додому. А так ти, народивши, зможеш піти у декрет, будеш отримувати хоча б якісь гроші.
- I:** Для тебе, напевно, не секрет, що мені це зробити буде дуже важко. За станом здоров'я.
- II:** Головне – вірити. Ми ж над цим постійно працюємо. Дасть Бог, - не дарма.

I: А якщо не дасть? Якщо НЕ МОЖЕ дати?

II: Слухай, ми ж з тобою говорили про це ще до весілля. Мені здавалось: усе вирішили. Не розпочинай знову. Я тобі ще раз кажу: одразу нічого, так, як плануєш, не трапляється. Треба поступово, не поспішати, крок за кроком...

I: От я й не буду. Спочатку, закінчу навчання. Усе інше – потім.

II: Раніше ми розмовляли інакше. Ти слухала мене.

I: Це ти мене не чуєш. Я хочу ще трохи відпочити.

II: Навіщо ж тоді було одружуватись?

I: Припини.

II: Ні, слухай. Навіщо тобі я?! Я тобі потрібен?!

I: Не кричи!

II: Я хочу, щоб ти відповіла! Навіщо тобі я?!

I: Справді. Навіщо?

І розвертається і йде.

4 АКТ

Сцена 1

II відчиняє двері

I: Я тебе кохаю

II: Знову?

I: Завжди.

II: І тоді теж?

I: Завжди.

II: І тоді теж?

I: Завжди.

II: Я тебе кохаю.

I: Неправда. Це я тебе кохаю.

II: Я тебе кохаю.

I: Я тебе...

II: *(перебиває)* Чому неправда?

I: Бо прийшла я.

II: Я чекав.

I: Я теж. Ти не прийшов. Заходила кілька разів, - тебе не було вдома.

II: Я був... зайнятий. Ти не приходила... Бо прийти мала саме ти.

I: Я завжди приходжу. І цього разу теж.

II: Я завжди лишаюсь. Ти вирішуєш.
I: Ти мене змушуєш.
II: Не можу зробити вибір.
I: Я вже тут. Тобі не треба нічого робити.
II: Покищо – ні.
I: Ти живеш майбутнім? І чекаєш? Щось тут не те.
II: Хочеш спробувати ще раз?
I: Хочу.

Сцена 2

Вдома

I: Привіт.
II: Привіт.
I: ...
II: Як справи?
I: Непогано. А у тебе?
II: Можна й краще.
I: А що сталося?
II: Нічого нового.
I: ...
II: Чим займаєшся?
I: Весь час граюсь у дурні ігри, а опісля про це шкодую.
II: Слід дотримуватись правил.
I: Дурні ігри – дурні правила.
II: Вигадай інші, - ті, яких зможеш не порушувати.
I: Тобі не сподобається.
II: Вони мають бути чесними по відношенню до мене.
I: Ти зануда.
II: А тебе як звуть?
I: Мене?... Все! Набридло! Досить!
II: Ти вже цього не хочеш?
I: Хочу. Але не так.
II: А як?
I: Не знаю... Слухай, чому ти завжди мною командуєш, ставиш запитання, на які я повинна відповідати?
II: Бо таке наше життя. І ти помиляєшся.
I: Завжди я.

II: Просто треба думати про інших.
I: Ти маєш на увазі себе?
II: Про мене теж.
I: (*перекривляє*) Про тебе – особливо.
II: Тобі не подобається думати про мене?
I: Мені просто не подобається...
II: ...думати.
I: Ти завжди все перекручуєш. Ми мали починати спочатку і...
II: ...і ти не витримала!

I повертається спиною. II обнімає її.

I: Я плачу.
II: Мені боляче.

Сцена 3
Біля вікна.

I: На вулиці так гарно.
II: Там багато тих, кому ти байдужа.
I: Тут мало тих, кому я потрібна.
II: Колись справді було краще.
I: Давно. Здається, вони вже далеко. А, можливо, ми про них просто забули.
II: Ти нічого не пам'ятаєш?
I: Я чекаю.
II: Я вже прийшов. Давно. Могла б пригадати.
I: Це – сумно і страшно, але я...
II: (*перебиває*) Тоді запроси клоуна з котенятами. Взагалі-то, навіть запрошувати не треба... Буде пухнасто і весело.
I: Зачекай. Ти мене не дослухав... Людей з червоними носами – багато. Мізерна кількість з них справді кумедні. Щирих – ще менше. Лишилися лише котенята. Але вони – там. І я їм байдужа. Як і всім іншим...
II: Дай час, - між вами виникне зв'язок.
I: Це – ілюзія. Ніщо не може виникнути з нічого. Ти ж знаєш, вони не зможуть мене побачити...
II: Вони кличуть тебе.
I: Я сплю. Вже давно...
II: Добраніч.

5 АКТ

Сцена 1

І та ІІ обличчям до глядачів.

ІІ: Вона була гарною людиною. І залишила нам багато чого. Викарбувала свій нетлінний образ на усіх передсердях і шлуночках родичів. Вони пам'ятатимуть її завжди. Слова, книги, коштовності, її рухоме і нерухоме майно. Завжди.

І: Її любили. Двоє синів та донька, троє онуків, троє колишніх чоловіків, але також й усі ті, хто її розумів чи думав, що розуміє. І надалі не одна сльоза скотиться по вилицях на її честь, не одна рука гортатиме книги, де на палітурці золотиться її псевдонім.

ІІ і І: Сумуйте!

ІІ: Бо більше не буде того сонця, яке світило.

І: Тої радості, що наповнювала наші серця.

Сцена 2

ІІ: Все буде добре. Не переймайся цим.

І: Чим?

ІІ: Тим, що люди не дивляться тобі в очі.

І: Мені моторошно.

ІІ: Нехай. Ти не розумієш, якщо вони не стримуватимуть себе, то станеться невідворотне.

І: Я б не нагадувала про це.

ІІ: Але ж, кажуть, усе коїться з вини тих, хто забув.

І: Я нічого не забула. Просто, ми надто довго жили разом.

ІІ: Потім – поряд.

І: Що?

ІІ: Кажу: потім – поряд.

І: Так, поряд. А згодом стали сусідами. Ти не розумієш, останнім часом мені було дуже важко. Вона, як і всі інші, теж перестала мене помічати. Не дивилася на мене, навіть коли я на неї кричала.

ІІ: Ти ні в чому не винна.

І: Так завжди буває. Усі розходяться на тому чи іншому перехресті.

ІІ: Вона лишилась.

І: Він – теж.

Сцена 3.

- I:** У чому я виглядатиму краще: у цьому (*чорний костюм*), чи у цьому (*чорна сукня*)?
- II:** В сауні.
- I:** Дуже дотепно.
- II:** Дякую. Нарешті ти мене оцінила.
- I:** Зараз не час для жартів. Зовсім не час. Ти ж знаєш, про що я...
- II:** Ти кудись поспішаєш?
- I:** На кладовище!
- II:** Набридло жити?
- I:** З тобою? Так.
- II:** Тоді щасливої дороги. Себто – у довгу путь. А щодо одягу, - то він тобі вже давно непотрібен.
- I:** Ти з мене знущаєшся?
- II:** Вип'єш?
- I:** За що?
- II:** Як тобі завгодно.
- I:** Тоді за неї.
- II:** Тоді я не знаю, чи можна цокатись.
- I:** Тобі це так важливо?
- II:** Це тому, що усім іншим на це наплювати.
- I:** Зрозуміло. (*випиває*)
- II:** Не думаю. (*ставить келих*) Мені потрібно дещо з'ясувати.
- I:** Тоді налий ще.
- II:** Навіщо?
- I:** У твоєму келисі багато запитань, а мені не вистачає відповідей.
- II:** (*доливши*) Тепер ти готова? (*бере келих*)
- I:** (*цокнувшись*) Розпочнемо...
- II:** Отож, я сказав, що вона досить стара.
- I:** Що значить „досить”?
- II:** Нічого. Всього-на-всього досить. Досить – жити. Досить – бути. Досить.
- I:** Напевно, краще сказати просто: „Вона похилого віку”.
- II:** Він теж помер. Пам'ятаєш: коли ти його кинула, - пішов в армію, - і там повісився. У 24 роки! А, отже, це досить невизначене поняття, - „похилий вік”.
- I:** Він залишився живий. Померла - я!... І все-таки ти правий: „досить” – те, що треба.

II: ...?

I: Так. Мені це все вже набридло.

II: Що саме?

I: Те, як ми сваримося.

II: Ми не сваримося, а шукаємо спільний знаменник. Допевняємось суті.
Пізнаємо істину.

I: Тоді чому завжди правий ти?

II: Не завжди.

I: Але ж кожен раз усе закінчується одним і тим же.

II: Чим?

I: Ми втрачаємо твоє майбутнє. Ти повинен жити.

II: Усе це – мотлох. Він нічого не вартий, на відміну від істини.

Сцена 4.

II: Доброго дня.

I: Тобі це здається. Навколо – бідність і страждання. Ти все пропив.

II: Твої речі лишилися. Не став мені це у провину, бо у всьому винна ти.

I: Кожен з нас.

II: Кожен з тих, кому ніколи. Ти – не виняток.

I: Я маю справи. Хіба що після похорону.

II: Ти постійно зайнята. Люди вмиратимуть завжди.

I: Не плутай мене. Це ти не хочеш допомогти.

II: У чому?

I: Забути мене.

II: Ти ж знаєш, що це - неможливо.

I: Давай спробуємо ще раз.

II: Усе закінчиться, як завше. Ти підеш – потім прийдеш і збрешеш, що кохаєш мене.

I: Я кажу правду.

II: Навіть, якщо мої сни правда..., минуле..., - чи як ти там це називаєш? Я цього не зможу ніколи позбутись. Невже ти не розумієш?

I: Це ти не хочеш усвідомити: мене вже не...

II: (*перебиває*) До чого тут я?! Одягайся у що завгодно! Ти ніяк не зрозумієш: всеодно це вже нічого не змінить.

I: Просто, ти не віриш. Ось і все.

Сцена 5

На кону – I.

Можливо, це – її сон. Можливо, вона розмовляє з бабусею.

Я тут була.

Я тут.

Я теж?

Колись.

Я-теж-колись-тут-була.

Можливо.

Я так хочу.

Це не від тебе залежить.

Тоді чому?... Я прагну, жадаю.

Це – важко. Ти мусиш залишити його і чекати іншого. Того, що змінить твій світ.

Він вже зовсім не мій.

Про все можна сказати по-різному. Але навіщо кожен раз це відчувати?

Ти пам'ятаєш те ж саме?

Ні.

А мене?

Ти себе занадто любиш.

Когось конкретного?

Він СПРАВДІ існує.

А ти?

Так. Доки є мармур, бібліотеки, хвилі, біль...

Я занадто себе люблю.

Ти в ЦЬОМУ не винна. Пакуй валізи.

Я хочу квітів.

Вони гарні. Але без волі.

Я все втратила?

На жаль, ні.

Твої валізи надто старі.

А ти молода?

Я хотіла сказати: вони досить похилого віку.

Мені без них краще.

Ти думаєш, мені теж?

Я думаю, що досить спати. Насіння має здатність висихати, квіти – в'янути, валізи – накопичувати мотлох.

Я – вільна?

Доки ти собі дозволиш.

Вибач.

Припини просити в інших. Це – вбиває. Краще – вимагай від себе.

Я тебе відпускаю. У довгу путь.

Заходить II.

II: Ти з кимось розмовляла?

I: З бабусею.

II: У тебе гюки.

I: Хто б казав. Я вже зібрала валізи.

II: Це – ілюзія. У тебе немає нових.

I: Я поспішаю. Ти б міг допомогти.

II: Викинь ці дурниці з голови.

I: Куди?

II: На клумбу. Там багато квітів. Вони б ними поживилися і протрималися б ще трохи. Однак, якщо ти залишиш свій мотлох, - вони зламуються і помруть.

I: Там давно усе викладено мармуром. Раніше чи пізніше, - кінець один. Агонія не може тривати вічно.

II: Вічності ти не застанеш. Не покладай на неї такі великі надії.

I: Я сподівалася на твою чемність. Завжди. Нічого не змінюється. Вже досить. Досить давно.

II: Тобі погано?

I: Щоб довіритись своїм спогадам...

II: Мотлоху...

I: ...спогадам, мені потрібен час. Ти мені його не даєш.

II: Я забираю у тебе дещо інше.

I: Що саме?

II: Час, щоб озирнутися.

I: Я б вчинила з ним інакше. Я повинна тебе залишити, а ти – відпусти мене...
Будь ласка...

II: Це – пусті слова. Квіти й валізи можуть змінитися. Ти – ні.

I: Я – вже інша. Я-Без-Тебе.

II: Так було завжди.

I: Я тебе жалію...

II: Так. І це теж. Було. Завжди.

I: А ти?

II: Я є зараз. Поряд.
I: ...У тебе залишилось одне слово.
II: Я не зможу цього позбутися. Ніколи.
I: Лише одне слово.
II: Добре. Я тебе відпускаю.
I:...?
II: Досить.

*I виходить.
Затемнення.*

6 АКТ

Сцена 1 (і остання)

З-за лаштунків долинає дитячий галас.

*II сидить за гримерним столиком спиною до глядачів, обличчям до дзеркала.
Знімає клоунський грим.*

II: Якщо ви подумаєте, що це мої діти, - втрапите у „молоко”... Вони – мої онуки... У школу я не повернувся, продав квартиру і тепер вже досить давно подорожую по всьому світу. Особливо люблю бувати у Венеції. Там майже немає машин. Тиша. Я виходжу на один місток і дивлюся вниз на воду. Моє відображення... З кожним роком на одному й тому ж місці воно – інше, на ньому з’являються сліди, від яких нікуди не втечеш. Тому я ніби залишаю їх тут. Не буду обманювати, - мене й зараз переслідують привиди, але тепер я розумію: це – лише привиди минулого, спогади... Виникають моменти, коли думаєш, що „зараз” не існує, що „тепер” – це лише тонка межа між минулим та мріями, між першим та другим... Дуже часто чую сміх, отримую квіти. Вони усі, виявляється, різні, але щодень нагадують мені про одне: у будь-який момент можна сказати собі: життя тільки починається.

*Десь за стіною розпочинається гроза. Дощ барабанить у шибку.
II піднімається. Дістає з-за столика стару парасоль. Ніби на дуелі робить
нею випад до дзеркала... Сміється...
II, так і не обернувшись, виходить.
Затемнення.*

2005р.